

NYSÅGAT

Nr 2 • 2011

Sverige och Norges ledande tidning om småskalig träförädling

Kährs storsatsar med Logosol

SIDAN 8

Hur renoverar man ett träslott?

SIDAN 15

Stor blocksåg för ramsågverk

SIDAN 22

Så gör du CAD-ritningar gratis

SIDAN 9

Solosågen M8 – finslipad

MITTUPPSLAGET

Så får du ut det mesta av kedjan

SIDAN 11

De skapar mer än en hästgård

SIDAN 5

Timrar med hjälp av helikopter

SIDAN 7

Det är sällan vi äldre har något att lära ungdomarna

Sedan drygt ett år är jag pensionär. Visserligen är jag styrelseordförande i bolaget, men det kan gå dagar och ibland veckor mellan besöken på företaget. Tiden ägnar jag istället åt att bygga ett hus.

Mitt engagemang i Logosol påminner om att vara morfar eller farfar. Jag får ta del av det positiva och det viktiga, men slipper det dagliga engagemanget. På samma gång har jag fått möjligheten att betrakta Logosol från utsidan.

Under det gångna året har det hänt mycket som gör mig glad. Och då tänker jag inte bara på att Logosol presenterar två nya produkter, den åttonde generationen av Solosågen och nya Solohyveln. De är fortfarande unika maskiner, nu i sitt livs form.

Bland kunderna märker vi också en förnyelse. Ungdomarna strömmar till, vilket syns i detta nummer av Nysågat. Extra roligt är att de har stöd av äldre generationer.

TROLIGEN ÄR DET MYCKET vanligare än vad vår försäljningsstatistik visar. På 1990-talet sålde Logosol flera hundra Solosågar varje år bara i Sverige. Kunderna var ofta 50 år och äldre. Vid det här laget är många av dem så gamla att de slutat såga eller också finns de inte bland oss längre.

En 15-20 år gammal Solosåg är en fullt fungerande maskin. Den har ett icke obetydligt värde som begagnad, men ändå är det få som kommer ut till försäljning. Det betyder att sågverken har gått i arv eller sålts inom bekantskapskretsen. De används fortfarande, men av de ursprungliga köparnas barn och barnbarn.

Det glädjer mig extra mycket eftersom vårt samhälle blir allt mer ålderssegregerat. Det är ovanligt att två eller tre generationer förenas i ett gemensamt intresse, där vi äldre har kunskaper och erfarenheter som efterfrågas av de yngre. Annars brukar det vara vi som söker hjälp hos barnbarnen om datorer och mobiltelefoner.

Till pensionärlivets glädjeämnen hör att jag emellanåt har tid att följa med på reportageresor för Nysågat. Senast gick färden till Klimpfjäll i Västerbotten. Vi träffade Conny Larsson och hans fru Maud, som du kan läsa om i den här tidningen.

Som många andra i glesbygden hittar Conny och Maud sin försörjning i blandbruk. De hyr ut stugor, hjälper turister med jakt och fiske och byg-

ger hus. Inte vilka hus som helst utan rejäla timmerhus av allra högsta kvalitet.

Conny är ingen vän av skryt, så jag tar mig friheten att skryta om honom. Sällan har jag sett så välbyggda timmerhus. Fantastiskt material, omsorg om detaljerna och lösningar som inte tillhör de enklaste. Timret som används är av en kvalitet som jag bara trodde fanns i Sibirien.

DET GLÄDJER MIG ATT ett proffs som Conny har valt Solosågen till sitt arbetsredskap. Lika glad blir jag över att sågverket bidrar till att han och Maud kan försörja sig i Västerbottens fjällvärld.

Det är många runt om i vårt land som har småskalig träförädling som en bit i sitt försörjningspussel. Allt fler ungdomar ser också en möjlighet att skapa sig ett annat, mindre stressigt och mer utvecklande liv. Kanske inte för plånboken, men väl för själen och familjelivet.

Resan till Klimpfjäll visade ytterligare en av småskalighetens fördelar. Vi fick chansen att besöka en avsides belägen gård, byggd av Conny och hans medarbetare för att ge ägarfamiljen en ostörd plats i en allt mer hektisk värld. Inte ens från vägen är det något som antyder vad som finns några hundra meter upp i backen.

Med konventionella metoder hade det blivit rejäla ingrepp i naturen. Nu syns inga spår av byggverksamhet förrän man är framme vid gården.

Småskalig träförädling lämnar små fotavtryck i naturen. Av det skälet fick Logosol möjligheten att leverera sågverk, hyvelmaskin och torkutrustning till ett projekt i Chile. Där brukas skogarna med uthålliga metoder och människorna som arbetar med förädlingen har vettiga villkor.

Projektet kröns med framgång när golvtillverkaren Kährs nu lanserar världens första trägolvgodkända av FSC och Fair Trade. Just för att småskalig träförädling är så skonsam. Men resultaten är desto mer anslående, vilket du kan se i det här numret av Nysågat. Och det är vad som gör mig allra gladast.

Bengt-Olov Byström

Bengt-Olov Byström

Digital skala för bandsågverk

En exakt och digital skala för Logosol-Norwood bandsågverk. Det har länge stått på kundernas önskelista. Nu finns den.

Den elektroniska mätaren är mycket enkel att montera och använda. Den är anpassad för Logosols sågverk av en tillverkare av industriell elektronik och byggd för att tåla många års användning utomhus.

Mätaren består av tre enheter: En magnetlist, en givare och en display med tre knappar. Ett inbyggt batteri svarar för strömförsörjningen. Enligt tillverkaren håller det i tio år vid användning inomhus. Tiden kan bli kortare ute, men det handlar om flera år mellan batteribytena.

Utrustningen håller industriell kvalitet och är tätad mot vatten. Den är gjord för att vara ute och behöver inte monteras bort från sågverket.

Måtten visas i hela millimeter. Själva mätningen sker på tiondelen när, vilket betyder att siffrorna går att lita på.

Enheten kan tareras på samma sätt som en hushållsvåg, dvs man kan själv bestämma nollpunkten genom att t ex justera mätaren mot ett block med känd höjd. Den har även en "trippmätare" som kan nollställas för att visa måttet på den enskilda plankan eller brädan. Sedan kan man återgå till den ursprungliga skalan.

Den digitala skalan är utvecklad för Logosol-Norwood bandsågverk och Logosol garanterar bara funktion och mätnoggrannhet vid denna användning.

NYSÅGAT

Nysågat är en nyhetstidning om småskalig träförädling och skogsbruk, som utges av Logosol. Det är fritt fram att återge artiklar om du anger källan. Kontakta Logosol för bilder.

Ansvarig utgivare:
Bengt-Olov Byström

Redaktion:
Janne Näsström, Marie Welander, Bengt-Olov Byström, Malte Frisk, Anna Olsgrén Byström, Per Karlsson och Richard Nobel.

Fotografer:
Janne Näsström och Lars Wahlström.

Annonser:
Per Karlsson, 0611-182 85

Tryck:
Mittmedia Print, november 2011

Nysågat finns även på Internet, med uppdaterade nyheter och filmer hela året.
www.nysagat.se

LOGOSOL
Bäst på småskalig träförädling

Mer än en ny Solohyvel **SH410** är en ny maskintyp

Nya Solohyveln SH410 är ingen ersättare till beprövade SH230. Den är först i en ny kategori maskiner för snickerier. Den första maskin du behöver, den första i produktionsflödet.

SH410 fungerar som föregångaren. Den har en överkutter för planstål och profilstål samt en klinga. Den hyvlar och sågar i ett moment.

Föregångaren SH230 var den första maskinen i sin klass. Ett verktyg perfekt för att dimensionera och profilera byggvirke, byggsågens överman.

–SH230 utvecklades för att användas utomhus. Den är rostskyddad, lätt att flytta och extremt enkel att posta, säger Logosols produktchef Mattias Byström.

Den unika funktionen med kutter och sågklinga har även klara poänger i ett proffsigt snickeri.

Första steget i snickeriet är att dimensionera materialet. Ju högre precisionen är i detta steg, desto enklare blir fortsättningen.

EXAKT MED KAPACITET

Bättre dimensioneringssåg och hyvel får man leta efter. Så därför utvecklade Logosol SH410 med inriktning på snickerier.

Nykomlingen är en rejäl maskin

med gjutjärnsbord med exakta inställningar. Dimensionerna ställs genom att maskinbordet vevas upp och ned med samma typ av trapetsgångar som finns på Logosols större hyvelmaskiner.

SH410 är en stabil och exakt maskin för virke även i större dimensioner. Max klyvhöjd är 75 mm. Klingan kan även skjutas åt sidan, vilket öppnar hyveln för bearbetning av riktigt grovt material. Maxmättet är 410 x 250 millimeter.

Möjligheten att klyva och hyvla

gör även SH410 till den perfekta limfogsmaskinen. I steg ett hyvlas och sågas lamellerna. Efter limning hyvlas skivor i bredder upp till 410 mm.

SH410 finns även med ställbar matning upp till 12 meter per minut.

Den ursprungliga Solohyveln fortsätter att tillverkas. Den är fortfarande en unik och prisvärd maskin.

–SH230 är ett verktyg som även kan användas utomhus, t ex för att reparera hus och bygga terrasser. SH410 är en stabil snickerimaskin, säger Matias Byström.

Nicklas beställde första SH410

När Nicklas Nilsson fick inbjudan till Logosols öppna hus i Åtvidaberg i slutet av september, såg han den första bilden av nya Solohyveln SH410.

– Den ska jag ha, tänkte Nicklas och beställde utan att ha sett hyveln i verkligheten.

Nicklas Nilsson driver åkeri och bor på en gård utanför Osby. Sedan flera år har han den gamla Solohyveln SH230. Den har fått göra rätt för sig.

– Jag har hyvlat en hel del reparationsvirke, säger han och fortsätter:

– Solohyveln är perfekt för mig som inte hade tidigare erfarenhet av hyvling. Lätt att posta, enkel att använda.

Nu väntade nästa projekt, bygget av sommarstuga på Öland. Men här ville han ha lite mer sprutt och köpte ytterligare en SH230 begagnad. Tanken var att kunna hyvla båda sidorna utan att posta om.

Då kom inbjudan från Logosol med bild på nya SH410. Han ringde Logosol och fick veta att den kan utrustas med ställbar matningshastighet upp till 12 meter per minut. Dubbelt så snabbt som en SH230.

Eller annorlunda uttryckt, en hyvel kunde göra samma jobb som två och dessutom hyvla nästan dubbelt så Brett, vilket även gör det möjligt att köra två olika profiler på samma gång.

Goda erfarenheter av Logosols hyvelmaskiner gjorde att han vågade beställa nykomlingen osedd.

Men en sak återstod att lösa, vad skulle han göra med sina två SH230?

– Jag annonserade ut dem på nätet och ett dygn senare var båda sålda. En av köparna kom och hämtade hyveln dagen efter, säger Nicklas.

EN KANONMASKIN

Men innan leveransen ville han känna på den nya hyvelmaskinen. Han satte sig i bilen och körde till Logosols öppna hus i Åtvidaberg. Där stod den första SH410, inkopplad och redo att provköras. Nicklas gick igenom den minutiöst, fick prova hyveln och konstaterade att den uppfyllde hans förväntningar.

– Det här är en kanonmaskin, löd omdömet.

Dock hade han ett önskemål, att hans SH410 ska ha ett så lågt serienummer som möjligt.

– Min sambos farfar har en Logosol tvåkutterhyvel med serienummer fem, förklarade han.

Men oavsett vilket nummer som står på skylten är en sak säker: Nicklas Nilsson i Osby var först att beställa en SH410 i hela världen. Han fick det första exemplaret efter demonstrationsmaskinerna.

• Nicklas Nilsson, först i världen med SH410.

Ulf tillverkar lekrum till Ikea i hela världen

När du lämnar barnen i lekrummet på Ikea, titta extra noga på inredningen.

Delar av den tillverkas av Kwickstorps Snickeri i Åtvidaberg, bland annat med hjälp av en Logosol PH260 fyrkutterhyvel.

– Vi har levererat inredning till 150-200 lekrum över hela världen, säger ägaren Ulf Feldt.

Inredningen tillverkas på uppdrag av ett annat företag i Åtvidaberg, Rodeco som levererar lekanläggningar, äventyrsbad och liknande. En av deras kunder är Ikea.

Ulf delar av träprodukter med tydlig känsla av Småland. Det är främst paneler och små röda stugor med vita knutar, vilka hänger på väggarna och fungerar som förvaring.

Ett av skåpen innehåller ett långt rep. I händelse av att lokalen behöver utrymmas, drar personalen ut repet och barnen får hålla fast vid det så att alla går ut i samlad tropp.

– Förr var jag även med och monterade lekrummen på varuhusen, berättar Ulf som idag överläter till yngre att kуска runt världen.

SPECIALMÖBLER

Han har även gjort väldigt speciella möbler till möbeljätten, bland annat en överdimensionerad skinnsöffa till ett varuhus i Spanien.

Ulf är ingen man av stora ord, men när han presenterar vad företaget sysslar med, tvekar han inte. På visitkort och skylten på fasaden står "Allt i branschen". Och kunderna kommer hela tiden med utmanande uppdrag.

– Här tillverkar vi faktiskt allt, säger Ulf och plockar fram bevismaterialet.

Utöver röda små stugor är det möbler, grindar, blomlådor, specialtillverkade fönsterkarmar, likaledes specialtillverkade lister, flaskhållare och valnötsetui för medaljer. Bland annat.

– Tjusingen med jobbet är att det hela tiden bjuder på nya utmaningar, säger han.

Ulf Feldt är möbelsnickare sedan mer än 30 år. Han började som lärling på Åtvidabergs dåvarande storindustri Facit och avancerade till produktionschef för koncernens möbeltillverkning, på sin tid världens effektivaste produktionsapparat för kontorsmöbler.

När Facit-poken tog slut startade han eget snickeri hemma på gården. Genom åren har han växlat mellan att vara företagare på heltid och anställd med snickeriet som hobby. Sedan sex år satsar han helt på snickeriet.

För några år sedan flyttade han verksamheten till Åtvidaberg, för att komma närmare sin största kund. Perfekta lokaler fanns på hans gamla arbetsplats, Facits möbelfabrik mitt i samhället.

– Då var det här utlastningen, berättar Ulf när han visar sina domäner.

UPPDATERAT TILL PH360

Hyvelmaskinen har periodvis använts kopiöst mycket. Ändå är den i gott skick, beroende på en kombination av hög kvalitet och att maskinen är bortskämd med virke av allra yppersta kvalitet. Leverantör är ett av landets förnämsta stamblockssågverk, Ansgarius Svensson i Södra Vi.

– Så här tätvuxen furu finns knappt att köpa idag, säger Ulf och visar på sitt upplag av okantat snickerivirke.

Under en period tog han själv fram råvaran på en Solosåg.

– Sågningen tog för mycket tid som jag hade bättre nytta av i snickeriet, men resultatet blev bra.

Resultatet av PH260-hyveln är förstklassigt, men ändå ska den bytas ut mot en större maskin. Den är såld och ska efter översyn hos Logosol gå vidare till ny ägare. Ersättaren är Logosols största panelhyvel PH360.

– Den kan allt som jag kommer att behöva, säger Ulf som redan har gjort det mesta på sin nuvarande hyvel.

• Ulf Feldt vid hyveln som är kärnan i verksamheten. Till vänster olika skåp till Ikeas lekrum över världen och nedan en blomkruka.

• Therese Sämberg klappar om Willson som hjälper henne att skota fram timmer ur skogen. Hon och maken Christian är i full färd med att bygga ett rejält hus av egensågat virke, med hjälp av Christians pappa Sture, som bland annat bistår med grävning, påhejad av minstringen Lukas.

Gurseröd ska bli mer än en hästgård

Över hela Sverige håller hästgårdarna på att ersätta lantbruket.

Men det kan bli så mycket mer än ett ställe att bo på tillsammans med hästarna. Christian och Therese Sämberg har hästar, men deras planer är större än så.

Gården heter Gurseröd och ligger i norra Bohuslän. Den har gått i släkten på Christians sida och senast bodde hans farmor här. Men 2005 flyttade det unga paret hit från Uddevalla för att skapa sig ett liv som allt fler unga drömmer om.

– Målet är att vi ska kunna försörja oss på gården, säger Therese.

De äldre i läsekretsen har hört det förut, på 1970-talet med gröna vågen. Men för paret Sämberg med sonen Lukas är det mycket mer än en blommig dröm. Tillsammans har de funderat igenom hur gården långsiktigt ska kunna försörja familjen.

SKYNDLA LÅNGSAMT

Båda har idag jobb utanför gården. Christian är CNC-operatör på ett företag i Norge. Visserligen i ett an-

nat land, men närmare att pendla till än Uddevalla. Och med norsk lön. Therese är driftingenjör på Tanumshede kommun.

På fritiden driver de företaget CST Jord & Skog vilket ska utvecklas till sysselsättning på heltid. Grunden är jorden och skogen. Av det senare finns 86 hektar produktiv skogsmark.

Tanken är att på egen hand förädla skogen till högvärdiga produkter. Eftersom gården ligger i ett område med mängder av sommarbostäder, många av dem ägda av norrmän, finns det en marknad för specialsnickerier.

– Vi ska skynda långsamt och först lära oss genom att bygga ett nytt bostadshus, säger Christian.

STARTA SNICKERI

De första lärospånen gjordes på en Solosåg, som numera har bytts ut mot ett Logosol-Norwood band-sågverk.

Christians pappa Sture Sämberg gick på timringskurs hos Logosol för att bistå med bygge av stommen. Men det slutade med att familjen kom fram till att det tar för lång tid att timra. Istället har man köpt en färdig stomme.

Dessutom är det lönsammare, både för egen del och för den fram-

tida verksamheten, att inrikta sig på sågat virke, fönster och inrednings-snickerier.

Därför blev nästa steg att Therese åkte på fönsterkurs hos Logosol. Hon hade med sig ritning på fönstren till det planerade huset och fick hjälp att tillverka det första exemplaret. Därefter införskaffades all utrustning som behövs, inte bara för att tillverka fönster utan allt av trä utöver själva stommen som behövs för att färdigställa huset.

LÄR SIG GENOM BYGGE

Maskinparken är imponerande. Den består av Logosols tvåkutterhyvel, formatsåg, rikt- och planhyvel, multifråsen MF30 och ett Sauno torkagregat.

Det är en respektingivande samling maskiner bara för att bygga ett hus.

– Alla fönster till huset skulle också kosta en hel del. Dessutom är det maskiner vi ska använda i vår verksamhet. Vi lär oss genom att bygga vårt eget hus, förklarar Christian.

Det nya huset är under tak i vinter och därefter flyttas snickerimaskinerna dit. Färdigställandet får ta den tid som krävs, eftersom de redan har ett bra boende i farmors hus. Sedan ska det bli snickeri.

JOBBAR TILLSAMMANS

Allt virke till det nya huset hämtas från egen skog. Mycket är redan så-

• Virket för husbygget är redan färdigsågat och torkat.

gat och torkat. Det här är ett gemensamt projekt hela vägen från skogen. Det är Christian som avverkar med hjälp av traktordriven processor och Therese sköter skotningen med de två ardennerhingstarna Willson och Kavill.

Christian svarar för sågning och hyvling, medan det är Therese som basar över snickeriet.

På gården finns ytterligare tre hästar, så hästgård är det också. Men inte bara. På Gurseröd finns både viljan och resurserna för att med gårdens jord och skogar skapa en försörjning och ett bättre liv än vad städernas karriärstress kan erbjuda.

Mer om Therese och Christian finns att läsa på deras hemsida, www.cstjordskog.se.

Bästa slipen i Logosolversion

Tormeks slipmaskiner och deras metod för slipning av eggverktyg har ett gediget gott rykte över hela världen.

Nu kommer deras toppmodell i ett skräddarsytt utförande för Logosols kunder

Tormek har utvecklat ett genialt system med jigggar för perfekt slipresultat av alla typer av eggverktyg, oavsett om det handlar om saxar, knivar, köksknivar, skölpar eller hyvelstål.

Slipningen sker i två steg. Först våtslipas verktyget, sedan poleras eggen till rakbladsskärpa med en läderbrynskiva. Tack vare de utbytbara jiggarna blir eggvinkeln perfekt för varje ändamål.

Tormek har utvecklat särskilda jigggar för hyvel- och snickerimaskiner. Det är en jigg för planstål och en för profilstål.

Det är åtskilliga Logosolkunder som med förstklassigt resultat slipar sina plan- och profilstål med en Tormekmaskin och de särskilda jiggarna. Att Tormeks maskiner, jigggar och metod ger ett förstklassigt resultat, råder det ingen tvekan om.

Nu kommer toppmodellen T-7 i

Logosolutförande. Det är en kraftfull och beprövad slipmaskin. Logosol Edition, som den heter, är lackerad i Logosols gråa färg.

Men poängen att köpa den i detta utförande är att allt som krävs för ett lyckat resultat finns med i paketet.

- Slipstenen är Tormek Blackstone Silicon, utvecklad för att skärpa verktyg i HSS och andra höglegerade stålsorter. Stenen är normalt ett tillbehör, men följer nu med från början. Det är rätt sten för att skärpa stålen till hyvlar och snickerimaskiner.

- Jigggar för planstål, profilstål, stämjärn och hyveljärn medföljer.

- Stenjusterare, svarvverktyg för stenen, vinkelmätare, brynpasta och 160-sidig handbok ingår.

Det här är en slipmaskin som du har nytta av i alla livets skeden. Den klarar saxar, yxor, allt som ska vara skarpt.

• Tormek T-7 i Logosolutförande innehåller allt som krävs för att slipa planstål och profilstål. Och dessutom slipar den allt annat som ska vara vasst.

Mjölk-kruke-pirran

Nu åter på marknaden

Användningsområde: Vedhantering, Trädgård, Stugan
Kärran med rätt balans och en framkomlighet som slår det mesta.

Pris :1995:-

Frakt och postförskott tillkommer

ÖBAKO AB

Industrig 8. 871 53 Härnösand
Tel: 0611-20655 E-post:info@obako.se
www.obako.se

Smart-Holder®
Design Protected Patented

Smart-Splitter®
Patented

Såga och klyv din ved
Enkelt,
Effektivt
och Säkert !

AGMA AB
Götgatan 6 B, 90327 Umeå
Tel: 090-13 86 50, Fax: 090-13 86 51
e-mail: smart@agma.com
Web: www.agma.com

På jakt efter avskildhet

Så här lyder receptet på avskildhet:

- En Solosåg för sågning av timmer och virke.
- En helikopter för leverans av betong.

Bakom receptet står Conny Larsson. Han och hustrun Maud driver CM Larsson Bygg & Fritid i Lövsberg nära Klimpfjäll i västerbottensfjällen.

Som så ofta i glesbygd har företaget flera verksamheter. Det är stuguthyrning, guidning vid jakt och fiske samt nybyggnad och reparationer.

– Byggandet är vår huvudsakliga verksamhet, säger Conny som specialiserat sig på timmerhus.

Nysågats besök börjar i Saxnäs. Här bygger Conny och hans medarbetare Einar Åström, Morgan Oscarsson och Björn Larsson ett fritidshus av modell större på en udde. Stommen är av sex tums timmer och även innerväggarna är timrade. Totalt har huset 14 knutar.

Men det mest imponerande är materialet. Det är genomgående gran. Vissa stockar är så tätvuxna att års-

ringarna inte går att räkna ens med förstöringsglas.

– Några träd är bortåt 600 år gamla, berättar Conny.

Träd av så hög ålder och kvalitet finns i närområdet, närmare bestämt i allmänningsskogen i Stalon, gemensamt ägd av hemmansägarna i Kultsjödalen. Här väljer Conny ut träd till varje byggprojekt.

En av fördelarna med riktigt tätvuxna träd är minimal krympning. Stommen kommer bara att sjunka två centimeter. Huset behöver inte målas. Med tiden blir det naturligt grått och kommer att hålla i flera hundra år i den torra fjälluften.

ENSKILT LÄGE

Ett imponerande bygge, men Conny och Maud har mer att visa. På slingrande vägar bär det iväg flera mil rakt ut i fjällvärlden. Mitt i ingenstans slutar vägen. Sedan återstår vandring uppför en lång och tvärbrant backe.

På toppen väntar en klunga byggnader som tog fem år att uppföra och stod klara 2009. I projektet arbetade även Einar Åström, Jerker Lidberg och Joel Hermansson.

Den timrade huvudbyggnaden är på 160 kvadratmeter och täcks av ett genuint torvtak med näver som underlag. Åtminstone ser det ut som så.

– Under mossan ligger det platonmattor. Det är bara näver i ytterkanterna, avslöjar Conny.

Storstugan domineras av en öppen spis i sten från Kultsjön och ett gigantiskt träbord av två grova och klarlackade plankor. Bordet tillverkades med Solosågens hjälp under bygget.

BASTU MITT I FORSEN

Runt huvudbyggnaden ligger ytterligare fyra hus med tak av klivet klen-timmer. De tätvuxna fjällgranarna kommer att skydda många år framåt.

På håll hörs ljudet av en fors. Mitt i forsen ligger en vedeldad bastu, även den timrad av Conny och hans medarbetare.

Det här vore ett imponerande projekt på vilken annan plats som helst. Här ute i den totala avskildheten är det mer än imponerande, det är omöjligt. Hur transporterade man hit allt byggmaterial?

– Mycket sågade vi på plats. Annat transporterades hit med fyrhjuling,

snöskoter och skogstraktor, svarar Conny.

Alla husen står på gjutna betongplattor. Det finns inte en chans för en betongbil att köra fram och det var orimligt att köra upp betongen med tillgängliga fordon. Det fanns bara ett sätt att lösa problemet, att flyga in betong med helikopter.

SÅGAR ÄVEN PÅ VINTERN

Den Solosåg M7 Conny använder köptes för det här projektet. Den var fram till för något år sedan utrustad med elaggregat E5000.

– När det är 25 grader kallt så är det som att såga i sten, säger han.

Därför bytte han upp sig till Logosols största elsåg E8000. Den har all kraft som behövs, även när kölden slår till med bottenfrusna grova stockar.

På väg tillbaka nedför den branta backen inser vi vilket enormt arbete Conny och hans medarbetare lagt ned för att transportera upp allt som krävdes för bygget. Trots Solosågen och helikoptern. Men det är vad som krävs för att uppnå den totala avskildheten.

• Den 160 kvadratmeter stora stugan innehåller ett stort rum. Bordet är tillverkat med Solosågen, av klarlackad tätvuxen fjällgran.

• Den vedeldade bastun ligger mitt i en brusande fjällfors.

Premiär för dubbelt miljö

Minst 800 miljoner av världens allra fattigaste människor lever i och av skogen. Flertalet skulle få ett bättre liv om de kunde vidareförsälja välskötta skogar och sälja produkter till rättvist pris. En del i lösningen presenterades under Almedalsveckan 2011, ett miljö- och rättvisemärkt (FSC/Fairtrade) trägolv, producerat i södra Chile med utrustning från Logosol.

Allt började för ett par år sedan i en fattig by i södra Chile. Byn heter Curacautin och ligger i en dalgång som förr var omgiven av stora skogar. Många år av huggning utan återplantering ledde till att skogarna förstördes och nästan alla arbetstillfällen i skogsindustrin försvann.

Träden börjar komma tillbaka, men inte i den omfattningen att gamla tiders huggningar vare sig är möjliga eller välkomna.

För ett par år sedan startade svenska SSC Forestry ett litet sågverk i byn, i syfte att använda de kommersiella krafterna för att skapa arbetstillfällen, återbeskoga markerna och öka den biologiska mångfalden.

EN FANTASTISK HISTORIA

Nysågat har skrivit om projektet. Det bygger på ett sågverk med utrustning från Logosol, bland annat Solosågen och Logosol Låks ramsåg, en PH260 fyrkutterhyvel och en specialutvecklad torkanläggning byggd på Sauno torkaggregat.

Frågan har varit vem som ska köpa virket som produceras. I Almedalen kom svaret. En global golvtilverkare, Kährs med verksamhet i 55 länder.

– Här finns en fantastisk historia som ger våra golv ett unikt mervärde, förklarar Bruce Uhler, miljöambassadör på Kährs.

Han står i en kyrkoruin mitt i Visby. På marken ligger det första golvet utlagt som en catwalk. Och det är många som testar hur det är att gå på världens första FSC/Fairtrade-certifierade golv. Lanseringen sker under ett mingel ordnat av fackförbundet SKTF som presenterar Fair Trade-märkta produkter, däribland yrkeskläder och så det nya golvet.

FÖRST I VÄRLDEN

– Det här är världens första golv som certifierats av både FSC och Fair Trade, förklarar Bruce.

FSC är den världsledande miljömärkningen för ett uthålligt skogsbruk med biologisk mångfald. Fair Trade arbetar för att människorna som tillverkar produkterna har vetliga arbetsvillkor.

Genom dubbelmärkningen gynnar golvet från Kährs både naturen och människorna. Det är ett viktigt mervärde som gör att kunderna är beredda att betala mer för produkterna,

BRUCE UHLER.

vilket i sin tur genererar pengar till dem som arbetar i skogen och till skogsvård.

Men det räcker inte med en hjärtnipande historia. Golven är avsedda för offentliga miljöer och måste hålla god kvalitet, annars blir det ingen försäljning. Träslaget, som efter sågning och torkning liknar körsbär, håller hög kvalitet. Tester hos Kährs visar att det är likvärdigt eller till och med bättre än ek på flera punkter.

– Vi har testat det i klimatkammar. Virket är mer stabilt än flera av de tropiska träslag som vi har i vår produktion, säger Bruce.

AFFÄRSMÄSSIG SATSNING

En välkommen egenskap är att virket kan färgas med värmebehandling och naturliga oljor. Resultatet blir allt från traditionellt ljus bok till golv med en svärta som påminner om ebenholz. Samma träslag kan ersätta flera andra, däribland tropiska träslag.

Verksamheten i Chile drivs av SSC Forestry, ett från början svenskt företag som arbetar med skogscertifiering. Klas Bengtsson är VD.

– Det här är inget biståndsprojekt utan en affärsmässig satsning för att skapa utveckling och biologisk mångfald, understryker han.

Därmed har det inte varit möjligt att satsa ett antal miljoner på att bygga ett storskaligt sågverk. Men samtidigt måste slutprodukter hålla hög kvalitet.

– Försöker man bara hålla nere kostnaderna så är risken stor att man förstör virket. Det gäller att hitta en balans mellan låga initiala investeringar och hög kvalitet, så att slutprodukterna går att sälja till bra priser, säger Klas.

STÖD FRÅN GS-FACKET

Med på lanseringen var svenska GS-facket, som organiserar anställda i skogen och träindustrin. Projektet i Chile har deras fulla stöd.

– Vi lever i en global värld och vi har inget mot handel, så länge den är rättvis och människor har schyssta villkor, säger förbundsordförande Per-Olof Sjöö.

Sågverket i Chile är ett pilotprojekt. Tanken är att projektet ska sprida sig över den beskogade delen av jordklotet och skapa bättre villkor för allt fler människor och skogar. Teknik från Logosol kommer att ha stor betydelse för att dra igång verksamheter och börja leverera.

• Det är dagens barn som ska leva i den framtid som vi skapar idag. En av dem provade världens första FSC och Fair Trade-märkta trägolv under Almedalsveckan i Visby, utlagt i en kyrkoruin.

• Den första leveransen kontrolleras av golvtilverkaren Kährs. Från företagets kontrollant Michael Modigh och företrädarna för SSC Forestry, Josefina Nilsson och Jean Bouichou.

miljömärkt trägolv

• Gudrun Schyman vet hur man skapar publicitet, denna gång för miljömärkta kläder och golv.

• Moderaternas partisekreterare Sofia Arjkelsten.

• Agne Svensson med CAD-ritningen på sitt garage.

Gratis CAD för Solosågen

CAD och Solosågen är som skapta för varandra. Beviset ligger prydligt på strö hos Agne Svensson utanför Brålanda på gränsen mellan Skaraborg och Dalsland.

Agne och hustrun Birgitta bor i Partille i utkanten av Göteborg. Hon arbetar på bank och han är montör hos en tillverkare av förpackningsmaskiner. Men fritiden tillbringar de i sommarstugan i Brålanda och till den hör 14 hektar skog.

– Det är tur att jag hittade en riktig karl som förstår värdet av skog. Ändå är han uppvuxen mitt i Göteborg, säger Birgitta som själv växte upp på en gård i närheten av stugan.

– Pappa köpte fastigheten 1959 för 10 000 kronor.

BJUDER IN TILL FEST

Idag är Solosågen som används för att förädla skogen värd mer. Och den i sin tur skapar mångdubbelt större värden. Närmast i tur står ett rejält garage med plats för traktor, skogsvagn och en verkstad.

Sågningen har börjat och resultatet av fyra dagars arbete ligger prydligt på tork. Så långt är det som det brukar hos Solosågare. Skillnaden är att allt har sågats och kapats efter en CAD-ritning och ska byggas ihop under festliga former tillsammans med vänkretsen.

– Gästerna får tillsammans resa stommen och sedan ska vi ha fest, säger Agne som har använt metoden förr, senast när taket på villan i Partille skulle läggas om.

Men ett garagebygge är mer komplicerat och kräver tydliga ritningar för att festmetoden ska fungera. Ritningar är en återkommande fråga från Logosols kunder och därför besökte vi Agne för att ta del av hans erfarenheter.

– Jag ritade i CAD på min dator, förklarar han.

Han är inte ensam om det bland landets Solosågare. Men det vanliga är att sågaren är konstruktör till yrket och använder CAD på jobbet. Agne kommer inte i närheten av en dator på arbetstid och saknar tidigare erfarenhet av datorbaserad konstruktion. Dessutom är CAD-program dyra.

– Jag fick tips om ett gratisprogram som dessutom är enkelt att använda, säger Agne som ringde den datakunniga dottern och bad henne installera det på sin dator.

Programmet heter Google SketchUp och är gratis. Sök efter SketchUp. Programmet finns för både Mac och Windows. Det är närmast självinstruerande.

– Dessutom finns utbildningsfilmer på YouTube och människor delar med sig av sina ritningar på olika sorter byggnader, möbler och mycket annat, säger Agne.

I datorn går det att testa olika konstruktioner och dimensioner och sedan räkna ut vad som behövs för bygget. I nästa steg sågar man rätt mängd virke i de dimensioner och längder som behövs för bygget. Det blir mycket smidigare än att köpa virke i fallande längder på en brädgård. Och underlättar betydligt när vännerna nästa år ska resa stommen.

• Byggsats för garage, sågad och exakt kapad enligt CAD-ritning.

Logosol är high-end

– Logosol är högsta kvalitet i USA, säger Bob Ramsey

Bailey's är ett av de ledande postorderföretagen inom småskalig träförädling i USA. – Logosol är high-end, säger Bob Ramsey från Bailey's som tagit upp hela sortimentet på programmet.

Med high-end menas produkter av allra högsta klass. Vilket kan tyckas lite främmande eftersom Logosol i Sverige förknippas med vettiga maskiner till rimligt pris. Det är ungefär som med Volvo, i Sverige länge en lagombil, i USA en spetsprodukt.

Men vad är det som skiljer Logosols maskiner från alternativen på den amerikanska marknaden?

– Titta på snickerimaskinerna. En liknande släde hittar du bara på industrimaskiner, svarar Bob och pekar på formatsågen PS315.

Bailey's konkurrerar bland annat

med världens största byggvarukedja Home Depot, som erbjuder maskiner av världsledande fabrikat. Det går inte att slå jätten med pris. Istället erbjuder Bailey's ett enormt sortiment och maskiner av högre kvalitet än vad som finns i byggvaruhusen.

Logosol hade tidigare ett dotterbolag i USA, men hyvlarna har i 15 års tid även sålts av Bailey's. Främst är det fyrkutterhyveln PH260 som fått ett gediget gott rykte i USA.

– PH260 och efterföljaren PH360 är de ledande hyvelmaskinerna i sitt slag, anser Bob.

Bailey's är numera Logosols representant i USA. Från deras sida finns ingen tvekan om att Logosol står för bättre och mer genomtänkta maskiner än vad byggvaruhusen kan erbjuda.

– Vi vet vad hyvlarna går för och övriga maskiner håller samma höga klass, säger Bob Ramsey.

Hela världen på besök

Representanter från 13 länder över hela jordklotet kom till Härnösand i slutet av september för att se Logosols två nya produkter, Solosågen M8 och hyveln SH410.

Förr om åren var lanseringen av nya produkter något som gjordes här i Nysågat. Men i takt med att Logosol vuxit, har nyheterna blivit allt större händelser av internationellt intresse.

Logosol har ett nät av dotterbolag och återförsäljare över hela jordklotet. Produkter finns i 65 länder, varav ett 15-tal är reguljära marknader. Det betyder att nya produkter blir en angelägenhet för allt fler.

I slutet av september ordnade Logosol ett World Meeting i Härnösand. Liknande världsmöten ordnas vartannat år, men nu var det extra intressant.

Två av Logosols viktigaste produkter presenterades i nya skepna-

der, Solosågen M8 och Solohyveln SH410. Därför var uppslutningen ovanligt god och mötet bevakades även av lokalpressen. Logosol är idag ett av de större industriföretagen i Härnösand och nya modeller av betydelse för sysselsättningen.

Nyheterna är resultatet av önskemål från kunder över hela världen, genom Logosols representanter i de olika länderna. Därför var reaktionerna vid världsmötet lika viktiga som när återförsäljare presenteras en ny bilmodell.

Reaktionerna blev mycket positiva. Nya M8 är svaret på kundernas önskemål och SH410 är snickerimaskinen som kunderna inte visste att de måste ha.

• Nya Solosågen M8 presenteras för Logosols representanter från hela världen.

Sveriges enda riksförbund för småskalig träförädling

Sveriges Småsågares Riksförbund eller "Småsågarna" som vi kallar oss, är en ideell förening för all slags småskalig träförädling.

Vi ger ut tidningen Småsågaren och arrangerar aktiviteter. Välkommen som medlem!

Alla utgåvor av Småsågaren sedan 1995, drygt 70 tidningar, finns i vårt arkiv på webben.

info@smasagarna.se • www.smasagarna.se

Dyllnerts recept för perfekt sågresultat:

35 kedjor slipas en gång per år

Ett perfekt resultat med kedjesågverk kräver väl slipade kedjor.

Hans Dyllnert vet hur man gör efter att ha sågat 1738 stockar på en Solosåg M7 och ett Big Mill sågverk.

– Då räknar jag bara fura och gran. Dessutom har jag sågat en hel del lärk och lövträd, säger han.

Hans Dyllnert håller på att rusta hustruns släktgård i Väse mellan Karlstad och Kristinehamn. Till gården hör tillräckligt med skog för att försörja släkten med virke som med gemensamma ansträngningar förädlas med de båda sågverken.

– Jag har gift in mig i en fantastisk släkt med bra sammanhållning, konstaterar han och tittar på svågern Bernt Nilsson som hjälper till med renoweringen av boningshuset tillsammans med sonen Jörgen Nilsson.

Mer om deras projekt kommer senare i artikeln. Först om hemligheten bakom det perfekta sågresultatet.

Hans har ett förflutet som materielansvarig inom försvaret. Den metodik som han använt i arbetslivet har överförts till sågningen.

– Jag slipar aldrig kedjorna under sågningen utan byter så fort det blir slött, säger han.

Faktum är att han inte slipar några kedjor under hela sågsäsongen. Men för att klara det krävs ett rejält antal kedjor.

– Jag har 35 sågkedjor. Det räcker för ett års förbrukning, berättar han.

KOSTAR MINDRE PÅ SIKT

Det låter dyrt, men Hans är av motsatt uppfattning.

Varje höst går han igenom alla kedjor. Först rengör han dem i lättfotogen, vilket även kallas kristallolja. Därefter slipar han dem med maskin och slutligen doppar han dem i olja. Efter en stund i oljebadet hängs de upp för att oljan ska droppa av.

– Föroreningar på kedjan kan slita på länkarna. Om jag filar kedjorna under gång, så blir jag inte kvitt föroreningarna och det kan leda till att de inte håller lika länge, säger han.

Över tiden kostar det mindre med 35 kedjor än ett par som slipas under sågningens gång.

Tack vare den här metoden har han sällan några problem med sågningen. Mått och ytor blir förstklassiga varje gång. Hans sparar också tid på att göra en sak i taget och göra det väl.

• Fasadbrädor med luftande spår hyvlade med Solohyveln.

Men det gäller att använda kedjeolja av hög kvalitet och inte snåla med flödet.

– Dessutom ska man byta kedja så fort det börjar gå tungt. Måste man dra spaken till matningen hårdare, så börjar kedjan bli slö. Byt direkt istället för att tvinga dig igenom stocken, säger han.

Hur länge håller sig en kedja tillräckligt vass? Om detta har Hans noggrann statistik på sin dator. Här för han in hur många stockar som sågas och om det uppstått några problem.

– I fura och gran räcker kedjan mellan åtta och tolv stockar, svarar han.

Påpekas bör att det förutsätter perfekt slipade kedjor och stockar utan jord eller sand i barken.

LÄRK SLITER MEST

Andra träslag kräver tätare kedjebyten. Det mest krävande trädet han sågat är lärk. Här blir det till att byta kedja redan efter ett par stockar, beroende på den höga andelen kärna.

Genom att kedjorna hela tiden är skarpa, har han inga problem med varmgång, inte ens under de hetaste sommardagarna.

– Jag funderade på att vattenkyla svärdet, men köpte istället en IR-termometer från Logosol för att mäta svärdets temperatur. Mätningarna visade att det inte behövs någon vattenkylning med riktigt skarpa kedjor, säger han.

• Tre nöjda byggare, från höger Hans Dyllnert, Bernt Nilsson och Jörgen Nilsson.

Åter till projektet på gården. Delar av släkten bor i grannskapet och mycket av det som sågats har gått till deras projekt.

GOLV MED SOLOHYVEL

Nu är det dags för den egna gården att få en grundlig upprustning. Ett uthus har återuppbyggs, boningshuset är nästan färdigrenoverat och näst i tur står ladugården.

Nästan allt virke är av egen sågning, även det nyinlagda trägolvet. För att tillverka golv och lister används en Solohyvel. Den kommer

även till användning för att tillverka fasadbräder. Två spår hyvlas på baksidan. Svågern Bernt förklarar syftet:

– Spåren luftar fasaden och gör att vi kan sätta bräderna tätare så att mössen inte kommer in.

Han borde om någon veta med ett förflutet som byggmästare. Vad tycker han om resultatet av sågverket och hyvelmaskinen?

– Det kan inte bli bättre.

Sågmästaren Hans Dyllnert ser stolt ut. Det har han all rätt att vara.

• Det timrade förtältet på plats i Härjedalen.

SPIKA ETT FÖRTÄLT

För många är förtältet nästan lika viktigt som husvagnen.

Här firas skön semester även när det regnar.

Men på vinterlovet är tältet inte lika mysigt.

Anders Westman i Härnösand parkerar husvagnen i Härjedalen varje vinter. På senare år har det dykt upp en ny sorts förtält på campingplatsen.

– Det är förtält av trä. Man kör intill med husvagnen och ansluter dörren med en sluss, förklarar Anders.

Ett sådant bygger man med fördel själv. Anders har byggt sitt under den gångna sommaren och var färdig i början av september, då den nio kvadratmeter lilla och färdigmålade stugan lastades på ett vanligt bilsläp och transporterades till fjällen.

Det här var ett så spännande projekt att Anders erbjöds plats på gårdsplanen utanför Logosol. Hela bygget, från sågning och hyvling av

virket till uppställning i fjällen, har dokumenterats i en liten dokumentärfilm. "Tältet" är ett rejält bygge, timrat med System Linus, en färdig mall från Logosol för fräsning av knutar för planktimring. Bygget har indragen el, belysning både inne och ute och en kraftfull kamin. Det tar inte lång stund att värma upp stugan och sedan finns det där, sommarens mysiga förtält mitt i snöstormen.

– Stugan står kvar när den inte används, men det är inga större problem att flytta på den någon annanstans om vi får lust, säger Göran.

Vill du använda husvagnen året runt, då är "spiketält" ett perfekt byggprojekt.

Se filmen om hur du bygger ett förtält av trä på www.nysagat.se.

• Logosols produktchef Mattias Byström får ursäkta. Det är Solosågen som är i sitt livs form med nya M8.

Nya Solosågen M8:

Högsta precision från fö

Solosågen M8 är den nya versionen av världens mest sålda sågverk.

– Vi samlade in synpunkter från Solosågare över hela världen, säger produktchefen Mattias Byström på Logosol.

Kundernas spontana reaktion var att de är nöjda med sina sågverk. Efter 22 år och sju versioner är Solosågen en väl utprovad och förfinad produkt. Men när frågan ändå ställdes, kunde de tänka sig att några bra funktioner finns med redan från början.

Resultatet blev Solosågen M8. Den mörkare färgen visar att konstruktionen har förfinats och mognat.

M8 är en äkta Solosåg. En lätt och vridstiv konstruktion av hållfasta aluminiumprofiler med eloxerad yta. Sågverket klarar grova och tunga stockar. Det är förvånande att något så lätt och flyttbart kan lyfta så tungt.

Med Solosågen kommer stockarna upp från marken, bort från jord, sand och bark. Sågningen sker i bekväm arbetshöjd. Eftersom sågverket står på fyra stabila ben, ställer Solosågen inte samma krav på plant underlag som

mer markbundna konstruktioner.

Solosågens paradgrenar är precision och högklassig sågäta. Måtten ställs in med vinschar i fasta steg om 1/4 eller 1/8 tum. Måtten kan även avläsas på tydliga skalor.

Till Solosågen hör ett växande antal tillbehör vilka skapar det perfekta sågverket för olika användningsområden. Och det är ur denna flora av tillbehör som inspirationen till nya M8 hämtats.

- Integrerade stocktrappor gör det enkelt att rulla upp även stora stockar på sågverket. Stocktrappan kan hakas av vid transport. Sågverket har stabila fötter så att det kan bultas fast i underlaget.

- Rejäl spårvidd tack vare stocktrapporna som ger bra stabilitet även i djupled.

- M8 levereras delvis färdigmonterad. Viktiga komponenter är justerade från fabrik för högsta precision.

- Sågstöd är integrerade i sågbalkens båda ändar. Det ger högsta precision över hela längden, från första till sista snittet.

- Stockklon har ersatts av ett fäste i linjalen för sågaggregatets matningslina. Klon finns kvar som tillbehör.

- Kraftiga stockstöd, justerbara i höjddled för att hitta optimal vinkel.

Grundkonstruktionen är densamma som modell 7, med samma profil på sågbalken, samma beprövade stocklyftare och samma geniala släde för sågaggregatet. Därmed kan tillbehören till M7 och dess föregångare användas. Ett exempel är matningsverket E37 Friction, enligt många Solosågare det första tillbehör som man ska skaffa sig. Den stryktåliga konstruktionen gör det bekvämare att såga.

Med tanke på årstiden ska påpekas att Solosågen, oavsett modell, är det perfekta vintersågverket.

Snö och is fryser inte fast på den eloxerade ytan. Spånet kastas långt från sågverket och om spånhögen blir för stor, flyttar

man helt enkelt på sågverket, som med sina fyra ben och stabila fötter inte kräver några stora plangjordar. Det här är viktigt på vintern eftersom sågspån fungerar som armering och gör snön stenhård.

Men varför såga på vintern?

– Torrare virke, mindre spänningar och ett bättre sågresultat. Dessutom slipper man smuts i barken genom att fälla och hantera stockarna när det är snö, lyder den korta versionen av svaret från Mattias Byström.

SOLOSÅGEN M8 HAR

SÅGSTÖD INTEGRERADE

I BALKENS BÅDA ÄNDAR

• Stocktrapporna är numera integrerade i Solosågen.

• Stocken lyfts med vinschar till bekväm arbetshöjd och hålls fast med kraftiga stockhållare.

örsta snittet

• Solosågen ger virke med bra mått och överlägsen sågäta.

DET TRÅDLÖSA SÅGVERKETS HISTORIA

I år är det 10-årsjubileum för Solosågen modell 7. Det firar Logosol med nästa steg i utvecklingen, M8. Men vad hände på vägen hit?

1989. Solosågen presenterades för första gången 1989, på Elmias skogsmässa. Den slog ned som en bomb. På den tiden var minisågverk stora pjäser med träbänk och tändkulemotor. Eller en riktigt stor elmotor som krävde sina säkringar.

Den första Solosågen var ett "trådlöst" sågverk. Utan sladd, med en rejäl motorsåg som drivkälla. Sågaggregatet var den i särklass största motorsågen för den svenska marknaden, Stihl 066. Världens mest sålda motorsåg fick svenskt typgodkännande genom att Logosol började sälja sitt sågverk.

Redan den första Solosågen var lätt och ytterst transportabel. Tänkt för att en person skulle lasta den på biltaket, köra ut i skogen och såga på plats. Spånet lämnades kvar och hem åkte man med sågverk och virke.

Sågverket var inte bundet till någon speciell plats och genom åren har det transporterats som handbagage med flyg, fastbundet vid pontoner på sjöflygplan och så vidare.

1990. Modell 1 bestod av standard aluminiumprofiler, hopskruvade som ett stort Meccano. Fascinerande för den som gillade byggsatser, krångligt för andra. Därför lanserades M2 redan 1990. Det var då sågbalken utvecklades, som fortfarande används. Genom att använda specialprofiler blev sågverket enklare att montera och längden ökade till 5 meter.

Under 1990-talet presenterades nya modeller vartannat år och floran av tillbehör växte. I och med M5 var all utvecklingspotential urkramad. Arbetet med en ny generation sågverk startade. M5 är det optimala sågverket av den ursprungliga typen och tillverkas fortfarande.

Av 066 blev dagens Stihl MS660. Den är fortfarande världens mest sålda proffsmotorsåg. Enormt driftsäker, närmast outslitlig. Gör sitt

jobb under många på sågverket och för huggning i skogen. Dessutom en arbetshäst på vedbacken.

1993. De gamla bysågarna försvann en efter en och behovet växte av stationära sågverk. Moderna cirkel- och bandsågverk var orimligt dyra. Behovet växte av en utvecklad Solosågen. Det började redan 1991 med förlängningar av Solosågen och därefter förstärkning för de grövsta stockarna. 1993 kom det första elsågaggregatet E5000.

1995. Den vanligaste invändningen mot Solosågen handlade om det breda sågspåret. I praktiken var skillnaden minimal jämfört med en sågklinga, särskilt med tanke på den fina sågytan. Om man hyvlar bort defekterna efter cirkelsågning så försvinner skillnaden. Men Logosol valde att lyssna på kunderna. 1995 kom det första bandsågaggregatet BS320. Till en början var det en känslig maskin, efter år av utveckling en tillförlitlig slitvarg.

2001. Solosågen Modell 7 presenteras. 5,5 meter lång, bredare, stabilare och med en mer exakt höjdställning. På äldre Solosågar regleras höjden med sprintar. På M7 vevas stockhyllorna upp till ljudet av klick. Ett klick är 1/8 eller 1/4 tum, beroende på inställning. Med M7 följde ännu fler tillbehör för att var och en ska kunna bygga det perfekta sågverket för sina behov.

2011. Nu kommer modell 8. Det beskrivs i artikeln intill. Solosågen M8 är det "trådlösa" och stationära sågverket i förening. Perfekt ute i skogen och hemma på gården.

VARFÖR MÄTS RÅSÅGAT

VIRKE I TUM? Det har varit en återkommande fråga under alla år. Det svenska standardsortimentet sågas än idag i tum. Sedan hyvlas det i millimeter. Som exempel är en tum 25,4 mm. Efter hyvling blir det 22 mm. I byggvaruhuset är nästan allt virke hyvlat.

Prenumerera på Sveriges största oberoende lantbruksmagasin

JA TACK! Jag vill prenumerera på LantbruksMagasinet. 8 nummer, för bara 288 kr inkl. moms.

Namn och företag

Adress, postnr och ort

Telefon

Texta tydligt!

SVENSKA
media
Svenska Media Docu AB Telefon 0651-15050

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33
eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

Svenska Media Docu AB

SVARSPOST

Kundnummer: 901 444 900
827 20 LJUSDAL

Prenumerera på Sveriges största magasin om åkeri, entreprenad och skog

JA TACK! Jag vill prenumerera på Åkeri & Entreprenad. 8 nummer, för bara 288 kr inkl. moms.

Namn och företag

Adress, postnr och ort

Telefon

Texta tydligt!

SVENSKA
media
Svenska Media Docu AB Telefon 0651-15050

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33
eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

Svenska Media Docu AB

SVARSPOST

Kundnummer: 901 444 900
827 20 LJUSDAL

Prenumerera på Sveriges största tidning för alla motorintresserade

JA TACK! Jag vill prenumerera på Bil & Verkstad. 8 nummer, för bara 288 kr inkl. moms.

Namn och företag

Adress, postnr och ort

Telefon

Texta tydligt!

SVENSKA
media
Svenska Media Docu AB Telefon 0651-15050

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33
eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

Svenska Media Docu AB

SVARSPOST

Kundnummer: 901 444 900
827 20 LJUSDAL

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.

Gunnebo slott ska tillbaka till 1700-talet

MAGNUS WELIN.

Gunnebo är västra Sveriges slott för representation. Hit kommer kungar och presidenter när de gästar regionen.

Magnus Welin är en av dem som håller anläggningen i toppskick. Till sin hjälp har han ett Logosol-Norwood bandsågverk.

Gunnebo Slott ligger i Mölndal strax utanför Göteborg. Det anses vara landets vackraste träslott, trots att det inte är något slott. Grosshandlaren Johan Hall köpte egendomen 1778 och lät uppföra en storslagen sommarbostad.

Uppdraget att göra ritningar till huvudbyggnad, trädgården och omkringliggande byggnader gick till Carl Wilhelm Carlberg, stadsarkitekt i Göteborg. Inspirationen hämtades från renässansarkitekten Andrea Palladios och hans stilbildande villor i norra Italien.

Resultatet blev ingen sommarstuga utan ett slott in i minsta vinkel och vrå. Det enda som saknades var en kunglig familj.

ÅTERSKAPAR 1700-TALET

Mölndals stad köpte slottet 1949 och renoverade det enligt Carlbergs originalritningar. Gunnebo är idag ett levande kulturresevärd och byggnadsminne. Hit kommer skolklasser, kurser och konferenser. Här finns vida skogar och trädgårdar att vandra i. Och hit bjuds de riktigt höga dignitärerna på Sverigebesök. En av många bemärkta gäster är USA:s president

• Gunnebo Slott underhålls och byggs ut med hjälp av ett Logosol-Norwood LM Pro bandsågverk.

Bush som var här 2001 i samband med EU-toppmötet.

– Förutom att hålla slottet i bra skick, försöker vi återskapa anläggningen som den såg ut på 1700-talet, berättar Magnus Welin.

Han har arbetat i omgångar på slottet. Första gången var för 15 år sedan. Då timrades det hus som idag är kafé. Varenda stock högs fram för hand. Varenda fasadbräda hyvlades med skrubbyvel. Allt gjordes med 1700-talets metoder och idag syns knappt att det är ett nybygge.

– Den här gången har jag arbetat här i åtta år. Bland annat har vi byggt två flyglar med konferenslokaler och en butik. Vi utgick från Carlbergs ritningar och detaljer från slottet och har så långt som möjligt använt gamla metoder, berättar Magnus.

HANDHYVLADE FASADER

Även här är fasadbräderna kilsågade och handhyvlade. Magnus tjänstgjorde som "hyvelmaskin" och arbetade i många dagar med skrubbyveln för att få fram den rätta 1700-talsstuketuren på virket.

– Det blev ungefär 30 kvadratme-

ter om dagen, säger han och översätter det till ungefär 150 löpmeter 20 centimeter breda fasadbräder.

I en av flyglarna finns ett mästarpöv, signerat Magnus. På platsen fanns en gång i tiden ett stall med personalbostäder. Historien förtäljer att kusken bodde under trappan till andra våningen.

– Jag fick i uppdrag att bygga en trappa under vilket kusken kunnat ha sin sovplats, berättar Magnus och visar resultatet.

För den som är intresserad av trä, gamla hus och byggnadsvård är Gunnebo Slott och Trädgårdar ett högtintat besöksmål. Det mesta är tillverkat av trä, med känsla för materialet och massor av spännande detaljer.

SÅGAR ÄVEN KROKIGT

Så många hus av trä kräver åtskilligt med material för reparation och underhåll. Till slottet hör skogar med i huvudsak ek och bok. Beslut har fattats att hugga ned en dunge med tätvuxna ekar för att ge bete åt egendomens nötkreatur. Här finns en besättning av rödkullor, gamla tiders mjölkkor som numera åtnjuter ett liknande kulturskydd som själva slottet.

– Vi köpte ett sågverk för att ta hand om skogen, säger Magnus och

visar slottets LumberMate Pro som togs i drift omgående efter leveransen våren 2011.

Redan har en hel del blivit sågat och första bygget är en kompostlåda. Det låter inte imponerande men lådan är 15 meter lång och byggd av kurvig ek.

– Med eget sågverk kan man även ta vara på krokigt virke som till vissa ändamål bara gör resultatet mer estetiskt. Vid en del rekonstruktioner kan det vara absolut nödvändigt, säger Magnus Welin, en av dem som ser till att hålla Gunnebo Slott och Trädgårdar i toppskick.

• Kompostlåda modell större visar nyttan med att kunna såga krokiga stockar.

**"MED ETT EGET SÅGVERK
KAN MAN ÄVEN TA VARA
PÅ KROKIGT VIRKE."**

Hemligheten bakom hållbar fasad

Att såga egna fasadbräder till huset är bland det lönsammaste du kan göra. Inte bara för att virket kostar mindre, utan genom att fasaden håller mycket längre.

– Min gissning är att livslängden kan fördubblas, säger Logosols grundare Bengt-Olov Byström.

• Bengt-Olov Byström framför fasaden som han byggt enligt konstens alla regler. I artikeln kan du läsa hur man gör.

Bengt-Olov har lämnat den dagliga verksamheten och är idag styrelseordförande. Istället bygger han ett hus i Härnösands äldsta stadsdel Östanbäcken. På tomten stod en förfallen byggnad som nu rivits.

– Det nya huset är ritat med det gamla som förebild, berättar han.

Mycket tankeverksamhet har lagts på fasaden. Första steget är att använda rätt virke på rätt sätt. Det finns inte i byggvaruhandeln. Istället har han sågat fasadbräder och locklister.

– Fasadbräderna på byggvaruhuset klyvs fram ur en fyrsidigt hyvlad plank, säger Bengt-Olov.

KÄRNSIDAN UTÅT

Syftet med klyvningen är att skapa en råsågad målningsvänlig yta. Följden blir att varannan fasadbräda blir fel.

– Kärnsidan ska vändas utåt. Med kärnsidan inåt blir det glipor i fasaden, förklarar han.

Enligt gammal tradition är det viktigt att hålla reda på vad som är upp och ned. Trädets topp ska vara nedåt och rotänden upp. Fibrerna ligger då som fiskfjäll med spetsen nedåt och skyddar virket. Med moderna färger så är det troligen inte så viktigt. Enligt experter kan det möjligen vara så att vatten snabbare rinner av fasaden vilket minskar risken för mögel.

– Sågar man själv så kostar det inget att följa traditionen, säger Bengt-Olov som märkte ut toppändan på

varje bräda. Viktigt är också att utsidan är råsågad. Färgen fäster bättre än på en hyvlad yta och sitter kvar längre. Bengt-Olov har gjort ett litet avsteg genom att hyvla skälade sidor på locklisterna, för att behålla karaktären från det gamla huset.

ERSÄTTER IMPREGNERING

I Sverige är gran det traditionella träslaget till fasader. Det är lättare än furu och håller bättre. Undantaget är furans kärnved som har sin givna plats på utsatta platser i fasaden.

– När arkitekten föreskriver tryckimpregnerat så kan man istället använda kärnfura, säger Bengt-Olov som använt kärnfura bland annat till midjelisten runt huset och vattbräder.

Ett tidsbesparande tips är att sätta upp nysågade ytterbräder. Fäst dem bara på ena sidan och låt dem torka.

När du sågar själv har du även möjlighet anpassa virkets kvalitet efter hur utsatt fasaden är. Om du ska byta fasad ser du var påfrestningarna är som störst. Bygger du nytt, titta på grannarnas fasader. Normalt är det solsidan som tar mest stryk, men norrsidan kan vara lika utsatt, om det blåser mycket från norr och piskar in fukt i fasaden. Använd det mest tätvuxna virket på utsatta ställen.

– Min gissning är att livslängden kan fördubblas genom att använda rätt virke till fasadens olika delar, säger Bengt-Olov Byström

Kunskap och nytta!

Köp SKOGENs handböcker – de ger dig idéer och praktiska tips.

Medlemmar i Föreningen Skogen får rabatt! Beställ på www.skogen.se, via info@skogen.se eller ring 08-412 15 00.

Frakt tillkommer.

Ta ut svängarna, skapa din drömskog!

Boken Skogstokig ger praktiska tips till dig som har egna idéer om hur du vill sköta skogen. Lite tokiga idéer som kan förgylla din skogliga vardag. Vad sägs om att skapa profitskog, jaktskog, 1700-talsskog eller körsbärsskog. Sköt skogen på det sätt du drömmer om!
71 sidor. **Medlemspris 90 kr, för övriga 140 kr.** Momsfri.

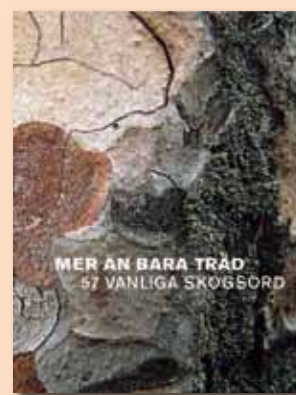
Gör bättre virkesaffärer!

Denna handbok hjälper dig att lyckas bättre med dina virkesaffärer. Bli en bättre förhandlare, välj rätt affärsform, lär dig mer om hur virkesmarknaden fungerar och inte minst vägen till bättre lönsamhet.
95 sidor. **Medlemspris 230 kr, för övriga 260 kr.** Momsfri.

Full med praktiska skötseltips!

Planera avverkningen, gödsla, hitta rätt gallringsform, välj rätt trädslag. Boken tar också upp hur du skyddar dig mot skogsskador, lejer bort arbete och får ordning på ekonomin.
332 sidor. **Medlemspris 395 kr, för övriga 495 kr.** Pris inkl moms.

Snabbstart för skogsägare!

Varje bransch har ju sina speciella ord. Ord som är självklara för den som har varit med länge. Har du koll på de här 57 orden så vet du vad skogsbruk går ut på. Då är du igång!
115 sidor. **Medlemspris 99 kr, för övriga 130 kr.** Momsfri.

SKOGEN

Drömmen blir verklig med hjälp av svärfar

• Kombinationen av bandsåg och timmerfräs från Logosol är perfekt för timmerhus av grova stockar, anser David Nilsson och Tomas Broström.

David Nilsson och Tomas Broström gjorde succé på sommarens Stora Nolia i Umeå.

De visade en stuga av rejält övergrovt timmer som fick besökarna på mässan att spärra upp ögonen.

Det är lätt att göra bort sig när man träffar David och Tomas. David är den yngre av dem båda, Tomas är hans svärfar och borde med ålderns rätt vara den kunnige timmermannen. Men det är tvärtom.

– När jag växte upp fick jag höra att min farfarsfar timrade hus. Jag blev intresserad och gick en 40-veckorskurs i Rättvik för fem år sedan, berättar David.

Efter utbildningen flyttade han till Råneå norr om Luleå, till ett jobb som sorterare på ett större sågverk. Tomas jobbade redan i sorteringen på samma skift. Och en tid senare blev David och Tomas dotter ett par.

GROVA TRÄD BLIR FLIS

David har på fritiden timrat och renoverat hus. Hans signum är rejält övergrova stockar, gärna 60-70 centimeter. Och sådana fanns att köpa på sågverket till rätt pris. Barkmaskinen

sätter stopp vid 60 centimeter och grövre stockar mals ned till bränsleflis.

– Vilket är väldigt synd eftersom grova stockar ofta håller hög kvalitet, säger Tomas med sorterarens sakkunskap i ryggen.

Svärsonens passion för timring smittade av sig till den grad att David och Tomas i vintras bildade det gemensamma företaget Timmerstugor i Norr AB. De köpte en tomt för att få plats att bygga timmerhus, ett Logosol Norwood LM Pro bandsågverk samt timmerfräsen Logosol LM 410. Både sågverket och timmerfräsen är bensindrivna, fräsen är dessutom den enda i Sverige med bensinmotor.

FUNGERAR PERFEKT

– Det fungerar perfekt. Jag har aldrig kört fast, säger David som råder den som säger grovt att välja Håkanssons HSS-blad, helst 38 mm breda.

– Skillnaden mellan vanliga band och HSS blir större ju grövre stockarna är, säger David.

På tomten fanns en gång ett hus som brann ned. På grunden håller ett nytt hus på att byggas. Både vatten och el är framdraget. Men varför väljer man bensindrift med ett trefasuttag på sladdlängds avstånd?

– Vi hade en idé om att såga och fräsa på plats hos kunden, men det är mer pratiskt att bygga här, plocka ned det och transportera till kunden, svarar Tomas.

Första stora projektet blev att bygga en visningsstuga och ställa ut den på mässan Stora Nolia i Umeå. Det är en av landets större mässor med över 100 000 besökare.

Det är många utställare som tävlar om uppmärksamheten och det gäller att visa något intressant för att folk ska stanna.

Visningshuset orsakade kö. Bara sex stockar användes upp till hammarbandet, alltså högsta punkten på sidoväggarna. Så långt från byggaruhusens plankskjul som man kan komma.

– Jag vet inte hur många gånger vi fick frågan hur man får tag i så grova

stockar. Folk trodde inte på oss på oss när vi svarade att grova träd finns överallt, säger Tomas.

Han och David tog en sväng på mässområdet med omgivningar. Till och med här fanns det riktigt grova tallar och granar. Träden ser inte så grova ut i det fria. 70 centimeter i roten upplevs som mycket grövre i ett timmerhus.

TIMRAR ÄVEN AV BAKARNA

David och Tomas vill ha den massiva känslan, men samtidigt så ska det vara smidigt att timra. Visningshuset tillverkades av 6-tumsblock. Genom att råmaterialet var så grovt, blev bakarna så rejäla att man kan timra även med den.

David har timrat flera stugor med kluvna stockar och grova bakar. Bland annat en bastu och ett vindskydd vid stranden av Råneå älv. Bilderna i anslutning till artikeln får tala för sig själva.

Intresset på mässan ledde till många förfrågningar. Om offerterna blir antagna är det frågan hur länge David och Tomas blir kvar som anställda. Om ett år kan de mycket väl vara timmermän på heltid.

• Sågverket LumberMate Pro klarar utan problem 70 centimeter grova stockar.

• Bakar grova nog för timring.

Bytte kor mot hundkojor på nätet

Mjölkkorna försvinner från gårdarna. Men ändå lever den svenska landsbygden. En förklaring är småskalig träförädling.

– För oss är det 40 procent av omsättningen, säger Mats Widén som driver Trönösåga tillsammans med grannen Bengt-Olov Eriksson.

Båda var tidigare mjölkbönder i Trönö utanför Söderhamn. Rationaliseringarna gick allt fortare.

– Till sist fanns bara två val, att bygga ut eller syssla med något annat, säger Bengt-Olov.

När han ser dagens stora mjölkgårdar så är han glad att det blev något annat.

I Trönö var alternativet en

kombination av arbetsuppgifter. Fortfarande odlas spannmål på gårdarna och skogarna ska skötas. Till det kommer snöröjning, men under sommarhalvåret är det gemensamma sågverket en viktig intäktskälla.

– Snart är det tio år sedan vi startade Trönösåga, säger Mats.

NÄR BYSÅGEN FÖRSVANN

Det började med att bysågen lades ned. I skogsbygder går det inte att vara utan sågverk. Mats och Bengt-Olov investerade tillsammans i ett större cirkelsågverk. Kunderna efterfrågade även lister och paneler, så nästa investering blev en PH260 fyrkutterhyvel från Logosol.

Under de första åren var verksamheten inriktad på legosågning och hyvling, men sedan hittade duon sin egen nisch, planktimring. På programmet finns bastustugor, friggebodar, lekstugor, hundkojor, vindskydd, grillmöbler och liknade.

– Vi har några egna modeller, men för det mesta bygger vi enligt kundens önskemål, säger Bengt-Olov.

Går det verkligen att sälja planktimrade stugor, när sådana finns att köpa till lågpris på byggvaruhus? Svaret är ja, tack vare grövre dimensioner på virket. Det har hänt mer än en gång att kunder lämnat tillbaka stugor till byggvaruhuset när de upptäckt skillnaden.

Efterfrågan är så stor att Mats och Bengt-Olov inte hinner med att säga

• Bengt-Olov Eriksson och Mats Widén bytte från mjölkkor till hyvelmaskin för tio år sedan.

allt som krävs. Man säger själv klänare dimensioner till golv och inredning, men köper virke för timring.

– Vi hinner inte säga tillräckligt mycket tvätum. För oss är hyvlingen viktigast. Därför köper vi grövre dimensioner, förklarar Mats.

DRIFTSÄKER HYVEL

Fyrkutterhyveln får jobba hårt. Den är inne på åttonde året och är sedan länge avskriven.

– Den är snabb att posta och myck-

et driftsäker. Det enda vi har bytt är en elmotor och några slitdelar, säger Bengt-Olov.

Marknadsföringen inskränker sig till hemsida och annonsering på Internet. Många beställningar kommer genom rekommendationer från nöjda kunder. Och de forna mjölkbönderna har idag lika mycket att göra som förr.

– Skillnaden är att hyvelmaskinen inte får juverinflammation, säger Bengt-Olov och skrattar.

• En bastu under tillverkning.

2 nr 29:- timmer HUS&INTERIÖR

Tidningen för dig som älskar gedigna trähus och vackra inredningar. Låt dig inspireras att bygga, renovera eller bara drömma.

Fyll i och skicka in talongen eller e-posta din beställning till prenumerant@timmerhus.st

När prenumerationen är slut får du ett erbjudande om fortsatt prenumeration men förbinder dig inte att fortsätta. Erbjudandet gäller endast inom Sverige.

- ☐ Ja tack! Jag har aldrig läst tidningen och vill bara prova 2 nummer för 29:-.
- ☐ Ja tack! Jag tycker det här verkar passa mig och slår till med 4 nummer av tidningen Timmerhus & interiör för endast 99:-.
- ☐ Ja tack! Hus är mitt liv och jag vill ha en två-års prenumeration (8 nummer) för endast 280:-.

Namn: _____

E-post: _____

Adress: _____

Postnr: _____ Ort: _____

Plats för
porto

Till
TH&I
Ny Dimension
Lisskarvägen 5
793 41 INSJÖN

Ett liv med naturen

• Hantverkskollektivet och deras medhjälpare Ove Benjaminsson, Per Hansson, Sören Kabell och Johannes Kabell.

I vintras berättade vi om tre entusiaster i Unnaryd, som sågade balkar i djup snö på en Solosåg.

Nu är huset rest och under tak. 20 meter långt, sju meter brett och två våningar högt.

– I höst räknar vi med att vara klara, säger Johannes Kabell som driver hantverkskollektivet tillsammans med Timothy Ohdin och Per Hansson.

Alla tre är utbildade båtbyggare och deltog i projektet med Ostindiefararen Göteborg, fartyget som seglade fram och tillbaka till Kina under massiv mediebevakning. Drömmen är att fortsätta bygga båtar, men kunskaperna kommer även till nytta på andra sätt.

– Som båtbyggare måste man vara väldigt noggrann, annars börjar det läcka, säger Per Hansson.

Noggrannheten är lika viktig vid renovering av äldre hus. Det är vad trion arbetar med idag. Och tillsammans bygger de en stor verkstad. Den ska även användas för att demonstrera gammal byggteknik.

Huset ligger i Unnaryd på gränsen mellan Småland och Halland. Det byggs i skiftesverk, en typ av timring som är besläktad med korsvirkeshus. Metoden passar utmärkt för en Solosåg. De tre båtbyggarna har producerat det mesta virket på

egen hand, men har även fått hjälp av en rutinerad solosågare, Ove Benjaminsson som vi berättar om i en annan artikel här i Nysågat.

Bygget är intressant på flera sätt. Om vi börjar med stommen, så sträcker sig de långsgående balkarna över hela huset. Längden är 20 meter. Det är flera balkar som skarvats ihop på gammalt sätt med självsläsande hakar, lika starka som själva balkarna.

Men den största utmaningen är verkstaden på 7x8 meter. På andra våningen ska golvet tåla höga laster. Här ska virke lagras och kanske även andra tyngre saker placeras. Bjälklaget mellan våningarna måste vara extra starkt.

TRÄBALK STARKARE ÄN STÅL

– Vi konsulterade en byggkonstruktör som hade ett förslag med stålbal-
kar. Det blev både dyrt och utrym-
meskrävande, säger Johannes Kabell.

Lösningen hittade han i en tysk bok om träbyggnadsteknik från 1800-talet.

Två grova träbjälkar som får torka upphängda i ändarna. Resultatet lir att bjälkarna kröker sig. Sedan huggs hakar ut efter bjälkarnas hela längd och så monteras de ihop. Hakarna greppar i varandra som kugghjul och låser den välvda balken. Sedan monteras de med bukningen uppåt. Den här typen av balk blir starkare än stål i samma dimension.

Skiftesverk, vilket på Gotland kallas bulhus, består av stående balkar med spår i sidorna. I spåren lägger man in plankor, eller i det här fallet stockar.

Verkstaden får fyra sorters fasader, för att visa olika möjligheter. Det är raksågade stockar som handhuggits med bila, maskinfräst timmer, stående panel i olika bredder med lock samt profilerad stående panel.

Trions favoriter är de handbilade stockväggarna och stående panel med bräder i olika bredder, dessutom kilformade.

Hur kommer tre ungdomar på tanken att utbilda sig till träbåtsbyggare och satsar på småskalig träförädling? Det är inte så märkligt som det kan tyckas.

INSPIRATION FRÅN PAPPA

Dels ligger det i tiden, undersökningar visar att allt fler unga drömmer om ett liv närmare naturen. Hantverk av alla de slag har kommit tillbaka.

Dels finns det ofta en äldre generation som inspirerar och hjälper till. Så är det även här. Johannes pappa heter Sören Kabell, en legend i skogen som skapade världens största skogsmässa Elmia Wood.

– Jag är imponerad över vad kilarna åstadkommer, säger Sören när han går runt i verkstaden.

Resultatet får med beröm godkänt. Inget annat är att vänta från en stolt far, men Nysågats utsände konstaterar att det är sant även för ett opartiskt öga.

• Bjälklaget ska förstärkas med en metod som gör träbalkar starkare än stål.

• Två sorters timmer, till vänster sågade block med handbilad yta, till höger maskinfrästa stockar.

Hyttebygg av Sitkagran fra eget plantefelt i Loften

Med utsikt ut over Vestfjorden med innlandsfjella i en slør av dis sitter Kristian Lennertsen å nyter utsikten fra sin nybygde hytte. Nå er det jo ikke noe unikt i at det bygges hytter på Nesland i Flakstad kommune, men nettopp denne hytta er spesiell, den er bygget av Sitkagrana fra eget plantefelt.

Far til Kristian plantet midt på femtitallet, med hjelp av Kristian, et felt med sitkagran på Ramberg. Den er nå stor og fin.

Da Kristian for noen år siden ble pensjonist, kunne han realisere en drøm om å nytte tømmer fra plantefeltet til blant annet en hytte.

Han har hugget tømmer, saget plank og bord, høvlet, snekret og

malt. Nå står det en hytte på 126 m² der, som et resultat av iherdig arbeid gjennom flere år. Men sier han har hatt god hjelp av familien til å winsje, sage, høvle, bære og male.

Du som er elektriker, hvordan har du skaffet deg kompetanse på dette området?

Jeg har alltid vært interessert i hus og planløsninger. Tegnet selv huset vi bor i, og har også tegnet hytta her. Gjennom årene har lysten til å arbeide med tre, snekre og bygge kommet mer og mer.

Først skaffet jeg meg motorsag og personlig verneutstyr, så tok jeg sikkerhetskurs om trefelling i regi av Aktivt skogbruk.

Fra Logosol kjøpte jeg med bandsag og deltok på kurs i saging av material, så kjøpte jeg meg en Logosol PH 260 høvel og fikk en kjapp opplæring hos Logosol da jeg henta den.

Siden er det nok blitt litt prøve og feilemetoden.

Jeg er medlem i Lofoten og Vesterålen bygdesaglag og får gjennom dette nettverket mange gode tips og råd. Saglaget har arrangert en del studieturer som har vært til stor nytte.

Nå skal vi huske på at bygget er satt opp av leide fagfolk. Byggmester Egil Arne Myklebust og hans medarbeidere har utført selve byggearbeidet. Jeg har vært med hele tiden og lært mye.

• Er du fornøyd med maskinene du har kjøpt?

Nå har jeg ikke erfaring med annet utstyr, men til mitt formål har maskinene fungert helt ok.

Logosol har godt utvalg i maskiner og utstyr på lager noe som medfører rask levering. De har god kompetanse og kan gi råd og veiledning.

Drømmen var å lafte hytta og jeg tok to laftkurs hos OPUS-Lofoten. Jeg innså at det ble for komplekst for meg å lafte en såpass stor hytte, så det ble bindingsverk i stedet.

Jeg har nyttet Sitka til reisverk, utvendig lekkert villmarkspanel og en del innvendig panel. Det er en egen glede og tilfredsstillelse å kunne nytte egen skog til dette formålet. Lofoten er jo kjent som skogfattig område, ikke minst her langt vest i Flakstad kommune. Derfor er det spesielt artig at Sitkafeltet, som er både til glede og irritasjon for sin ugjennomtrengelighet, kan nyttes til noe. Mange er skeptisk til denne sorten gran siden den vokser fort, men som kjent er den testet av Treteknisk Institutt og godkjent som konstruksjonsvirke.

Når hytta er ferdig står det for tur å lage reisverk til garasje til sønnen min, den også av sitka, sier Kristian på sin lune måte.

• Kristian Lennertsen har hatt god hjelp av familien til å winsje, sage, høvle, bære og male.

• Kristian skrur fast villmarkspanel av 11/4 sitka. Legg merke til det røffe panelet.

"Tømrahus" med isolerte vegger

• Isolasjonen i den doble plankeveggen er en type som gir høyeste isolasjonsverdi.

– Når muligheten endelig kom så var det bare å ringe til Logosol for å bestille maskiner og verktøy og sette i gang med byggingen av mitt eget tømrahus (lokalt uttrykk for hus oppsatt av plank).

Dette forteller Per Egil Melling oss når vi besøkte han i august for å se nærmere på dette spesielle huset som han nå har reist på egen tomt hjemme i Øvre Vats.

Og det vi får se er et fint og stort hus på hele 12 x 9 m i en og en halv etasje som har vegger av kraftig furuplank både utvendig og innvendig.

Vi som er vant til å sjå denne byggemetoden på hytter og boder av langt mindre størrelse blir svært interessert i få sjå hva hemligheten med dette store og flotte huset er.

Og Per Egil tar oss med på en omvisning og forteller om sin ide til dette drømmehuset.

Først så tar vi turen inn i et av de store drivhusene på gården og her er det slett ikke lukten av blomster som møter oss.

Nei, nå er det den gode lukten av tre som møter oss og Per Egil forteller

at han la ned gartneri virksomheten i 2006 og bruker nå det ene drivhuset som snekker verksted. En Logosol DH410 og Multifresen MF30 er det første vi får øye på, og kan med en gang slå fast at et lysere verksted har vi aldri vært inne i.

FORMEN SOM JEG LIKER

– Ideen om å bygge meg et hus som ser ut som et "tømra hus" men med en god isolasjon har jeg hatt i mange år. Jeg tok derfor kontakt med Logosol for å diskutere hvilke maskiner og utstyr jeg kunne bruke til denne jobben. 4500 meter med 2"x9" planker har jeg bearbeidet med not og fjær og endeploying og profiler kantene slik

– Når huset er ferdig innredet så kan jeg tenke meg å bygge et til sier Per Egil.

at de har fått den formen som jeg liker best, forteller Per Egil.

Isolasjonen i den doble plankeveggen er en type som gir høyeste isolasjonsverdi og er lagt i mellomrommet uten lufting eller noen form for vind eller fuktsperre.

Og med 60 cm mellomrom er det frest inn spor i plankene og satt inn avstivingsplater.

Hjørnene er fylt med tre slik at de er massive og til sammen blir dette en svært stabil og tett vegg.

Huset puster naturlig i gjennom treverket og med store utstikk får det robust og fint preg.

– I fjor vinter bearbeidet jeg all planken og la spesielt stor vekt på å være nøyaktig slik at alle utfresinger skulle passe 100% når dette skulle monteres sammen. Og med stabile arbeidsbord og en nøye utstudert arbeidsmetode så vart dette et trivelig og fint vinter arbeid.

– Jeg hadde mine egne tegninger for hvordan profilen på plankene skulle være og etter en diskusjon med

Logosol kom vi fram til den beste løsningen for å få best mulig tetthet og styrke i veggene.

HJELP AV VENNER

– Monteringa vart gjort med god hjelp av venner og det var som en drøm å se at huset reiste seg steg for steg og resultatet er jeg svært godt fornøyd med.

Og vi kan ikke annet enn å la oss imponere over huset som står der i robust plank og med vinduer i gammel stil som understreker kvaliteten i arbeidet som her er lagt ned.

Dette har jo vært et gründerprosjekt og vi spør om det er noe han kunne tenkt seg og gjort på annen måte.

–Ja, når huset er ferdig innredet så kan jeg godt tenke meg å bygge et til sier Per Egil. Og da vil jeg kun bruke beste sort furu plank for å slippe å sortere ut så mye, og med den kunnskapen jeg i tillegg har opparbeidet meg nå så vil bygg tiden bli betydelig redusert.

Vi takker for omvisningen og ønsker lykke til i det nye tømra huset.

Opplæring med Logosol

Våre kunder ønsker at det utstyret de kjøper av oss skal være til best mulig nytte i det arbeidet de vil bruke de til.

Utgangspunktet til hver enkelt kunde er forskjellig og vi ønsker å gi en god grunninnføring på de forskjellige produktene. Vårt ønske er at du som kunde kan utnytte de muligheter som Logosol produktene kan gi deg og at du dermed kan realisere dine prosjekter.

For deg som kjøper et Logosol båndsagbruk så har vi laget et opplæringshefte med tekst og bilder som viser deg hvordan du best utnytter tømmerstokken, hvordan du går frem under saging med tillegg av stok-

ken og innstilling av saga. Hva som er nyttbart i de forskjellige dimensjonene og hvordan planken oppfører seg i forhold til spenninger og under tørking.

For deg som kjøper et Logosol kjedesagbruk er tilsvarende informasjon lagt inn i manualen.

Ved kjøp av en Logosol høvel kan du komme hit eller hos vår kursholder på Østlandet, og gjennomgå en opplæring på en dag. Her får du innføring i alt fra utvelgelse av materialer, innstilling av høvelen og profiler.

Kjøper du en snekkermaskin fra Logosol, får du et komplett opplæringsprogram i bruken av de forskjellige maskiner med verktøy og tips og råd om innstilling og justeringer. Dette

programmet har vi spilt inn sammen med en snekkermester med 40 års erfaring og her deler han med deg all sin erfaring og sine arbeidsmetoder. Du kan spille av filmen i det tempoet du ønsker og det er laget bilder og tekst med de viktigste punktene.

Vi opplever at alt dette som du får med på kjøpet av en Logosol maskin blir svært godt mottatt og verdsatt svært høyt av alle våre kunder.

Vi jobber kontinuerlig med å gi deg som Logosol kunde oppdatert informasjon via vår hjemmeside www.logosol.no med både nye filmer, manualer og aktuell informasjon.

Du kan og registrere deg for å motta vårt nyhetsbrev på epost. Lykke til med ditt nye Logosol produkt!

Norsk Bygdesagforening

Foreningen for norske spesialsager

WWW.SAG.NO

Ein bransjeorganisasjon for alle som er interessert i sagbruk og vidareforedling av tre.

Kontakt : Norsk Bygdesagforening
Ytrehorn Industriområde
6763 Hornindal

Telefon: 57 87 66 60
Mobil: 918 86 113
E-post: norbygd@online.no

Blockar för ramsågverket

• Det stora cirkelsågverket ska mata ramsåg och en Logosol PH260-hyvel med block och listvirke.

Dagarna räcker inte till för Anders Assarsson som driver Svenshults Såg utanför Knäred i Halland. Trots att den största varianten av Logosol Låks ramsåg går för fullt och grannarna hjälper till.

Nu ska ramsågverket automatiseras, med hjälp av en stor cirkelsåg.

Anders är tredje generationen på gården. Hans farfar köpte fastigheten 1906. Då fanns inte ett fullvuxet träd så långt ögat räckte, bara nyplanterad skog.

– En 96-årig dam i byn berättar att man kunde stå på kullarna och se havet när hon var ung, säger Anders.

Idag syns inget hav, bara grov barr-

skog. Det som planterades i början av förra seklet är moget för skörd.

Anders pappa Assar Svensson startade sågverket på 1950-talet. Det som sågades blev till emballage, bland annat grönsakslådor. Anders och hans bror gick in som delägare 1984, men så kom byggkrisen på 1990-talet och verksamheten avvecklades.

• Erik och Nils, båda med efternamnet Johansson, brukar rycka in när det är högtryck i sågverket, ofta vid hyvelmaskinen.

– Jag arbetade borta under några år, men sågbänken fanns kvar och efter ett tag började folk fråga om vi inte kunde säga åt dem, minns Anders.

LÖNSAMMARE SÅGA SJÄLV

Den gamla sågbänken väcktes till liv och fram till 2004 tillverkade Anders även emballage. Efterfrågan på byggmaterial ökade så mycket att han investerade i en Logosol Låks 500 ramsåg och en Logosol PH260 panelhyvel. Sågbänken fick vara kvar för att producera block till ramsågen, men sjunger nu på sista versen.

– Efterfrågan har ökat så mycket att jag inte hinner med. Jag köper in allt mer sågat virke, men marginalen är sämre på det jag köper jämfört med när jag sågar själv, konstaterar Anders.

Nu gör han en rejäl investering. Ramsågverket från Logosol blir kvar och ska automatiseras.

Ett nytt såghus står färdigt och där håller ett cirkelsågverk av största modellen på att installeras. Det är utrustat med kantverk och all tänkbar automatik.

MATAR RAMSÅG OCH HYVEL

Cirkelsågen ska automatiskt mata ramsågen med block. Medan blocket sågas, ska Anders såga andra dimensioner med cirkelsågen. På så sätt får han två produktionsflöden och betydligt högre kapacitet, utan att behöva anställa någon.

När han nu investerar så mycket och satsar på ett cirkelsågverk av industriell storlek, varför behåller han ramsågen?

– Precisionen och sågytan är oslagbar. Kunderna accepterar inte den råa

ytan från en cirkelsåg, svarar Anders.

Han har några produkter i sortimentet, som kräver ramsågning.

En av dem är fasadbräder med två rårör och hyvlade kanter. Det uppskattas av byggare som kan vända bräderna hur som helst och ändå få en målningsvänlig yta utåt.

HYVELN HAR BETALAT SIG

Det cirkelsågade virket ska gå vidare till panelhyveln. När det ska hyvlas har sågytan mindre betydelse. Hyvelmaskinen köptes redan 2002 och har betalat sig många gånger om.

– Det borde ha suttit ett räkneverk på hyveln redan från början. Idag vågar jag inte uppskatta hur många meter som gått genom den, säger Anders som berömmar maskinen för att den på samma gång är driftsäker och ger ett bra resultat.

Även PH260 får flytta med till det nya såghuset. Om behovet av hyvling ökar, kan den få sällskap av ytterligare en maskin eller den större PH360, men i dagsläget hinner den nuvarande hyvelmaskinen med.

Anders är ensam i verksamheten, men när det behövs hjälper två grannar till. Det är Erik och Nils Johansson som allt som oftast har sällskap av Anders pappa Assar. Det är tre herrar som kan trä och sågning. Och alla investeringar till trots är det kunskapen om trä som är orsaken till ökad efterfrågan.

– Kunderna är både byggare och privatpersoner. De vill ha rätt sorts virke och nöjer sig inte med vad byggvaruhusen erbjuder, säger Anders Assarsson.

TORMEK® T-7

LOGOSOL EDITION

TORMEK SLIPSYSTEM I SAMARBETE MED LOGOSOL

Läderbrynskiva Du avslutar slipningen på läderbrynskivan, den tar bort råeggen och polerar eggen till högsta skärpa.

Skaffa dig en riktig slipstation

TORMEK T-7 LOGOSOL EDITION

är speciellt framtagen för Logosols kunder. Du får en slipstation som klarar att slipa dina maskinhyvelstål och profilstål med full kontroll. Inga avbrott i arbetet för att skicka bort eller lämna in stålen för slipning.

Med Jiggen för raka egg SE-76 slipar du dessutom enkelt både stämjärn och hyveljärn till högsta skärpa. Liksom alla Tormekmaskiner är det en svensk kvalitetsprodukt med högt ställda krav på funktion och precision. Ett måste för alla som arbetar i trä!

Tormek Blackstone Silicon SB-250 Den här stenen har utvecklats speciellt för att skärpa HSS och andra höglegerade stålqualiteter. Stenens högre slipförmåga är speciellt värdefull vid formning av verktyg med stor slipyta, där sliptrycket är lågt, t.ex. maskinhyvelstål.

Dessa jigger och tillbehör medföljer maskinen!

Jigg för maskinhyvelstål

Jigg för profilstål

Jigg för raka egg

Svarv-verktyg för stenen

Stenjusterare

Vinkelmätare

Brynpasta

Utförlig handbok i våtslipning

Ett kyrktorn med 100 års garanti

Ove Benjaminsson var en av de allra första som förstod Solosågens möjligheter. Han upptäckte den 1989 och köpte eget sågverk 1991.

Solosågen är fortfarande i drift.

På den tiden var han skogsentreprenör med en egen skogsfastighet utanför Unnaryd, på gränsen mellan Småland och Halland. Elmia anlidade honom för att sälja monterytta till en skogsmässa. Erfarenheten var noll, men skog kunde han.

– Jag fick en packe tidningar och började ringa till annonsörerna, minns Ove.

Han fastnade för en annons från nystartade Logosol. En teckning av grundaren Bengt-Olov Byström vid sågverket räckte för att han skulle förstå. Det ledde till att Logosol ställde ut på SkogsElmia 1989.

– Solosågen blev mässans stora succé, minns Ove.

1991 köpte han en Solosåg. Den kompletterades senare med förlängning och ett av de första elektriska sågaggregaten, Logosol E5000.

– Jag har sågat otroligt mycket genom åren, säger Ove som än idag flitigt använder samma sågverk.

Genom åren har han renoverat bostadshus och ekonomibyggnader på gården och dessutom bytt ut fasader åt kringboende. Köpa virke kommer inte på fråga, allt hämtas från den egna skogen.

– Jag har så dåliga marker, säger Ove och ser underfundig ut.

Med det menar han att marken är mager och träden växer långsamt. Våldigt långsamt. Han pekar på ändarna av några plankor. Årsringarna är så täta att de knappt går att skilja åt. Kvaliteten är på samma nivå som tätvuxen lärk från Sibirien, men här handlar det om gran och furu.

VIRKE TILL FLYGPLAN

Det förstklassiga virket är känt vida omkring. Bland annat fick han för några år sedan besök av en flygplansbyggare, på jakt efter riktigt tätvuxen gran med stående årsringar. Ove hade precis det som efterfrågades, torrt och färdigt för leverans.

– Jag trodde att han skulle bygga ett modellflygplan, men sedan visade det sig att han byggde en riktig dubbeldeckare, säger Ove.

Numera är virket ute och flyger.

KYRKTORN MED GARANTI

Som pensionär har Ove blivit förtroendevald i kyrkan. Han är ordförande i Unnaryds pastorat och ansvarig för ett antal byggnader, däribland fyra kyrkor och lika många församlingshem. De gamla byggnaderna fordrar förstklassigt virke med rätt yta när de renoveras. Med Solosågen blir ytan som från gamla tiders ramsågar, så än en gång är det Ove som sågar fram byggnadsmaterialet.

Han tar med Nysågat på en tur i Unnaryd och visar tornet på kyrkan. Lanterninen, alltså toppen av kyrktornet, har renoverats. Virket är det Ove som levererat.

– Jag lämnar 100 års garanti på det, säger Ove.

Uppdragsgivaren kan komma att kräva in garantin på andra sidan, men det bekymrar inte honom. Kvaliteten är förstklassig. Tack vare magera marker och en väl använd Solosåg.

• Ove Benjaminsson med sin Solosåg från 1991.

inByte!

inByte!

Just nu **1000:-** i inbyte för din gamla röjsåg när du köper en **STIHL FS 480 K**.

NU: 7.590:- Ord. 8.590:-

inByte!

Just nu **300:-** i inbyte för din gamla sele när du köper en **STIHL X-FIT sele**.

NU: 995:-
Ord. 1.295:-

inByte!

Just nu **1000:-** i inbyte för din gamla motorsåg när du köper en **STIHL MS 261**.

NU: 6.390:- Ord. 7.390:-

BÄST i test

Samtliga priser är rek. priser inkl. moms och erbjudandet gäller t.o.m. 11-11-30. Inbyte oavsett skick och fabrikat så länge lagret räcker.

Nu har vi skruvat till våra erbjudanden ordentligt! Byt in din gamla motorsåg eller röjsåg och få **1000** kronor i inbyte. Passa också på att få **300** kronor för din gamla röjsele när du byter till en prisbelönt STIHL X-FIT sele.

För mer information om våra produkter och aktuella erbjudanden, bara hos din rådgivande STIHL och VIKING specialist i den Servande Fackhandeln: www.stihl-viking.se eller ring 020-555 666.

Välkommen till Din Servande Fackhandlare!